

Co vinavant cun il luf?

Las organisaziuns da l'ambient preparan in' iniziativa parlamentara per ina «lescha da chatscha raschunaivla»

DA MARTIN CABALZAR/FMR

■ **La revisiun da la lescha da chatscha è bain refusada, ils problems cun ils lufs dentant restan ed ils conflicts vegnan anc a crescer. I tutga pia d'anflar il dretg equilibrer tranter protecziun e regulaziun, tranter ils interess da l'agricultura, forestalesser, turissem e chatscha, cun l'intent da salvar e promover la biodiversitad.** Las organisaziun da l'ambient preparan in' iniziativa parlamentara per «ina chatscha raschunaivla ed equilibrada». Circuls burgais vulan plitost simplifitgar la regulaziun dal luf senza il consentiment dal Parlament. Il parsura da Pro Natura Svizra *Urs Leugger-Eggimann* è persuadi che «las bestgas rapazzas e l'economia d'alp pon exister bain in sper l'auter». Cundiziun saja che las mesiras per proteger las muntaneras vegnian rinforzadas. «Uschia pon ins tegnair quint tant dals basegns da la populaziun muntagnarda sco da la fina-

mira da mantegnair ils roschs da lufs», di Leugger. Gia en la proxima sessiun d'enviern vegnia il comité ad inoltrar in' iniziativa parlamentara per «ina lescha da chatscha raschunaivla», annunzia la PNS. Circuls burgais vuessan plitost simplifitgar la regulaziun dals lufs, dentant senza interenziun dal Parlament. Cusseglier naziunal *Martin Candinas* (PCD) preferiss da reglar da nov sulet la regulaziun dal luf, sco quai che la moziun da *Stefan Engler* pretendeva oriundamain: «Lura ston ils adversaris da la lescha mussar color.»

La Regenza deplorescha il resultat

Tenor cusseglier guvernativ *Mario Caviggelli* avess la regenza grischuna beneventà, sche las mesiras per regular il dumber da lufs avessen pudì vegnir svilupadas vinavant, sco quai ch'il project da la lescha federala aveva previs. L'intent fuvia da regular cun responsabladad il dumber da lufs e d'evitar – ensem cun ina pro-

teziun da muntaneras efficazia – donn vi d'animals da niz e d'augmentar uschia l'acceptanza da la preschientscha dal luf tar la populaziun pertutgada. «La regenza vegn ad evaluar ils resultats e s'engaschar era en il futur per ina relaziun adequata tranter la preschientscha dal luf e la proteziun da las muntaneras», di Caviggelli. Ensem cun la Confederaziun vul la regenza fixar l'ulteriur proceder. L'incumbensa da la regenza grischuna saja clera: «Dua terzas da la populaziun grischuna vul regular il dumber da lufs.»

In bun di per il gaud da muntogna

Per il mainagestiun dal project Gaud da muntogna *Martin Kreiliger* è la dumengia passada stada in bun di per il gaud da muntogna. «Il resultat è in pass vers ina buna bilantscha ecologica, da la quala tuts profitan, cunzunt er las regiuns muntagnardas», puntuescha Kreiliger. «Il gaud da protecciun pertutga nus tuts. Il resultat piz e cup mussa dentant

era ch'ils basegns dals purs da muntogna stoppian vegnir prendids serius e ch'els stoppian vegnir sustegnids. Ils radund 2000 voluntaris che lavuran mintg'onn vi dal project gaud da muntogna demussan che las regiuns da muntogna gaudan respect e solidaritad. Scadina midada dal clima è la finala ina gronda sfida per il gaud da muntogna.»

Polemica empè da fatgs

Tenor *Martin Renner*, il mainagestiun da l'Uniun purila grischuna, han ils adversaris da la lescha da chatscha manà ina campagna fitg intensiva e polemica cun grondas summas da daners. «Nus avain empruvà da sensibilisar la populaziun da la Bassa per ils basegns da l'alpeggiun e da la populaziun muntagnarda, dentant apparentamain senza success», di Renner. La stagiun d'alp passada haja demussà che la preschientscha d'entirs rotschs da lufs sin las alps ed en lieus abitads è ina gronda sfida ed haja cuntanschi la limita

dal realisabel. Damai ch'ils conflicts vegnian anc a crescer e periclità l'alpeggiun insomma, vegnia l'Uniun purila grischuna ad instradar ils pass necessaris en il decurs da las proximas emnas. Dal medem avis è era *Christa Buchli*, la presidenta da l'Uniun grischuna dal personal d'alp: «Nus spetgain tant pli svelti ina soluziun pragmatica per reducir la derasaziun problematica dals lufs.» Era il parsura dals chatschaders *Robert Brunold* manegia: «Donn, cun questa lescha avessan nus pudì augmentar l'acceptanza dal luf tar la populaziun pertutgada.»

Satisfats da la votaziun è perencunter *Armando Lenz*, il mainagestiun da Pro Natura Grischun che ha cumbattì la revisiun ensem cun ulteriuras organisaziuns da l'ambient. «Il na a la lescha rinforza la protecciun da la natira e da las spezias. Il Cussegl federal ed il Parlament na dastgan uss betg frisar la protecciun da las spezias, anzi s'engaschar dapli per la biodiversitad periclitada», di Lenz.